

Следъ като се разказва подробно за изгодитѣ отъ едно възстановяване на дубровнишката търговия въ Бѣлградъ, Прищина и Нови Пазаръ, посланикътъ се спира на търговията въ София. „При все, че София е далечъ отъ Дубровникъ, казва той, тамъ може да се основе една търговска кжща съ единъ капиталъ въ брой и да се назначи единъ ржководителъ на тази търговия, който би могълъ да търгува сигурно поне съ единъ сортъ стоки, напимѣръ: да се изпратятъ пари въ брой въ Провадия и наоколо въ други мѣста, за да се купятъ коки (cori bassio) и се изпратятъ въ София, гдето да ги продадатъ сжщо въ брой, съ една честна печалба. Повтарямъ, тази търговия е сигурна и съ нея нѣма да сгрешимъ; да се изпрати една сума (капиталъ) за обществена смѣтка, която да се постави въ обръщение отъ единъ опитенъ човѣкъ и въ кжсо време капитала ще бжде удвоенъ безъ да се рискува“¹⁾.

Отъ тѣзи думи на дубровнишкия посланикъ въ Цариградъ се разбира, че търговията на дубровчанинѣ въ София е била вече окончателно преустановена и самия пазаръ — изоставенъ. Споредъ доклада е явно още, че положението не е могло и да се поправи. Посланикътъ Лука Барка не счита, че може да се възобнови предишната експортна търговия на дубровчанинѣ въ България. Той предлага само да се използва отъ една единствена търговска кжща разликата между ценитѣ на кожитѣ на провадийския и софийски пазари, като евентуалната печалба отъ тази търговия се използва за общественитѣ нужди на дубровнишката република.

Отъ изложението на цариградския посланикъ е явно, че вече не могло да се предлага и очаква възстановяването на предишната организация на дубровнишката търговия въ Турция. Дубровчанинѣ трѣбвало да се смѣтатъ за изключени отъ износната търговия на Балканския полуостровъ. Такава тѣ могли да организиратъ само въ Цариградъ, а вътрешността на полуострова съ изключение на Прищина и Нови Пазаръ трѣбвало да се предостави на мѣстни търговци, които били въ връзки съ експортьори-чужденци и то не дубровчани, а французи, австрийци, немци, англичани и други, които презъ и следъ 17 в. образуватъ своитѣ фактории въ нѣкои отъ онѣзи мѣста, гдето по-рано е имало дубровнишки колонии.

За дубровчанинѣ София остава само като градъ, гдето се отбивали тѣхнитѣ посланици на пжтъ за Цариградъ. Не сж запазени никакви сведения, отъ които да се заключи, че следъ 1700 г. въ този градъ е

¹⁾ Memoria per li nostri Eccmi SSri di Ragusa per intavolare il commercio con il statto Ottomano et la scala di Ragusi et in altri paesi et scale per la Turchia e segue.

„... Se bene Soffia è lontano da Ragusa si puol stabilire una casa di negozio con un capitale in contanti et mettere un capo sopra tal negozio il quale potrebbe negoziar in un capo di mercantia sicuro, cioe con il contante mandare in Provato et appresso ad altri luochi comprare cori bassio(?) portarli in Soffia et rivenderli per contanti con un utile honesto, so cosa parlo, questo negozio e sicuro et in questo non falaranno, un bon capitale di contanti se mandi per conto Publico quando sara m inegiato dalla attivita d'un capace soggetto in poco tempo il capitale sara radoppiato senza correre risicho“ ... (Документътъ е приложенъ въ архивата на Лука Барка между писмата му отъ м. май и юний 1699 г.) fasc. 37 № 1784.